

אין עוד מלבדו
על יחוד ומיוחד

בית שלמה

פרויקט ה'תשנ"ב נסא ודאר'ן דעם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי

פרשת בשלח
תשפ"ד
גליון 371
נא לשמור על קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב"ר זאב ב"ר משה חיים
הרה"ק משולם וזשא ב"ר אהרן יוסף הגה"ק רבי מאיר קאצינעלבויוגן ב"ר יצחק הרה"ק רבי שלום מזרחי וידיע שרעבי הרה"ק רבי יוסף יצחק ב"ר שלום דובער רבי יהודה צבי הכהן מסאמבור ב"ר אורי הרה"ק רבי דוד יהודה לייב מקאזאטין ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא הרה"ק רבי יהודה יעקב שמשון שפירא מזאסלאס ב"ר פינחס מקאריץ הרה"ק רבי מרדכי מלעבוויטש ב"ר נח רבי יוסף מנחם בריזל מנאנאש ב"ר יעקב הגה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש הרה"ק רבי יחיאל ב"ר שרגא פייבל הרה"ק רבי שלמה יהושע דוד מראדזוימין ב"ר יעקב אריה
הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן ב"ר משה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע
יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"פן ינחם העם בראתם מלחמה ושובו מצרימה" (י"ג, י"ז)

כאשר יראו בני ישראל שצריך לעשות מלחמה עם היצה"ר יש סיכוי שיתחרטו על שרצו לצאת מתוך עבדות מצרים היינו התאוות ויש חשש שיחזרו לסורם כי האדם רוצה תמיד כמה שפחות להתאמץ וברגע שנתקל בבעיה יכול ליפול ברוחו ולהתייאש במיוחד אם הוא נמצא בחברה לא טובה שזה משפיע על שיקול הדעת של האדם כי כשהמקום טהור המחשבות טהורות וישירות אך במקום הטומאה הכל הפוך ולכן לא רצה הקב"ה להוביל את עם ישראל דרך ארץ פלשתים שהוא מקום הטומאה כידוע ויש חשש כי בראותם שם מלחמה יעלה במחשבתם לחזור למצרים במקום לחשוב להלחם ברע

"ויסעו מספת ויחנו באתם בקצה המדבר" (י"ג, כ')

ידוע שכדי לקנות את התורה יש להיות בענוה בחינת שייף עייל והעניו זוכה לשמוע בקול החכמים וללמוד מהם תורה אך יש על האדם לזכור כי גם אחרי שלמד צריך הוא להישאר בענוה ולא להחזיק טיבואת לנפשיה ולהתגאות על ידיעותיו בתורה בחינת שייף נפיק וניתן לרמוז עניין זה בפס' הנ"ל שכן ויסעו מסכת זהו האדם שהיה עניו בתחילה וזכה להסכית ולשמוע בקול החכמים כמו שכתוב "וידבר משה והכהנים הלויים אל כל ישראל לאמר הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך" (דברים כ"ז, ט) ורש"י על אתר מפרש שקאי על התורה היום הזה נהיית לעם - "בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו בברית" והו שנאמר ויחנו באתם אותיות אמת הרומזת לתורה הנקראת אמת כנודע אך באה התורה ומלמדת שגם אחרי שהאדם קנה תורה צריך הוא להיות עניו ביותר והו שנאמר בקצה המדבר הרומז לענוה כנודע וכן כותב מוהר"ן ז"ע בעניין הענוה וקניין התורה "כפי שמשבר גאנותו פן הוא זוכה לתורה, ועל ידי זה

זוכה לקרב רחוקים לשם יתברך, שעל ידי זה נתגדל ונתעלה כבודו ויתברך, ומעלה הכבוד לשרשו וזוכה ליראה, ועל ידי זה זוכה לשלום בית, שלום בעצמו, ועל ידי זה זוכה לתפלה ועל ידי זה זוכה לשלום הפללי, שלום בקל העולמות

יש ענוה שהיא תכלית הגדלות, דהינו שהוא ענו מחמת שהוא יודע שהגדלות מבנה מאד, על פן הוא ענו פדי להתיקר ולהתכבד. נמצא שהוא ענו בשביל גדלות וכבוד. על פן צריכין להשפיל על דרכיו ולהתרחק מהגדלות בתכלית עד קצה אחרון כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: מאד מאד הוי שפיל רוח, כי הגדלות הוא בחינת שבע בתי עבודה זרה שעל ידי זה גלו ישראל מארצם ועל ידי זה עדין לא חזרו לארצנו, מחמת שרופים אחר הכבוד על ידי הגדלות" (ליקוטי עצות ערך ענוה)

ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" (י"ד, י"ד)

כתב הרה"ק רחמים חי הויתא הכהן בספרו מנחת כהן "פירשו חכמי המוסר דרך רמז כי היצה"ר מקטרג על ישראל לפני הקב"ה על העבירות שעושים והוא מליץ בעדם שעכ"פ היותר גרוע שבישראל הוא טוב מן היותר טוב שבעכו"ם וחוזר ומקטרג שבבית תפלותם של האומות כלם אינם מדברים בהם דברים בטלים אבל ישראל מדברים דברים בטלים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שלהם ועל קטרוג זה לא ימצא הקב"ה תשובה להליץ בעדם וזהו ה' ילחם לכם להליץ בעדכם על כל קטרוגי היצה"ר שמקטרג עליכם אך בתנאי שאתם תחרישון שלא תדברו דברים בטלים בבהכ"נ ובבתי מדרשות ע"כ ובזה יבואר כוונת הכתוב באיוב מי יתן החרש תחרישון ותהי לכם לחכמה ר"ל מי יתן החרש תחרישון בבתי כנסיות וגו' ותהי לכם לחכמה שבוה תנצחו ליצה"ר ואני אלחם בעדכם להשיב על קטרוג"

"ותען להם מרים שירו ליהוה פי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים" (ט"ו, כ"א)

כתב הרב מנחם מנדל סמיטיצקי בספרו דברי מנחם "והנה עפ"י חוקי הדקדוק הי' צריך להיות ותען להן מרים שירה ושמעתי בשם הצדיק ר' יצחק מפטרבורג שאמר על דרך הצחות כי כאשר נאספו שם נשים רבות לצאת בתופים ובמחולות לכבוד שמים בא תיכף גם האספסוף אשר בעם לקחת חבל בשמחתם לשם שמים כמו שנוהגים היום רקוד בעד איזה מוסד לשם הכנסת אורחים או לשם ביקור חולים וגמילות חסדים להחזיק המוסדות ומכניסים היראה בהטומאה לעשות כל נבלה תחת אדרת המצוה וכשראתה זאת מרים הנביאה אמרה להם להזכרים שירו לה' אתם מה לכם פה לנו לבתי מדרשות ללמוד ולהתפלל ולכן כתוב אחר כן ויסע משה ופירש"י הסיעם בעל כרחם כי קשה מאד להפרישם מזה כידוע גם היום" עכ"ל ק

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת פל חקיו פל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך פי אני ה' רפאך" (ט"ו, כ"ו)

נכתב בספר מנרת הזהב "שמעתי מהרב הצדיק מו"ה צבי מענדיל נ"י שביאר מה שאמר הכתוב (הושע ז) כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים היינו בכל פעם שהקב"ה שולח להם רפואה וחסדים ורחמים מרובים נגלה להם בעיני עצמם עונותם כי משיגים על ידי זה להרגיש בעונותם וזהו שאמרו ברבינו הקדוש שאמר (עירובין פה ע"ב) פנו מקום לבן מאה פנו מקום לבן מאתים כי כל אדם אשר הוא בחכמת אמת כל מה שיש לו יותר השפעה וחסד יותר משיג גדולת הבורא ברוך הוא וזהו שאמר כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך

היינו שלא אצטרך לשים עליך להענישך בזה כי אני ה' רופאך היינו שאלח לך רפואה והשפעה וגודל החסדים ורחמים מרובים וזהו בעצמו כמעט העונש כי בזה תשיגו גדולתו ותשובו על עונותיכם עד שזדונות יהיו נעשים זכויות וזהו שאמר (תהילים ס"ב) ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו פירוש לפי מעשהו אתה משפיע לו רב טוב עד כאן לשונו הקדוש (שפתי צדיקים פ' חיי שרה)

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵלֶיךָ אִישׁ אֶל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה – וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה וַיּוֹתְרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד בִּקְרָה וַיִּרְם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ וַיִּקְצַף עֲלֵהֶם" (ט"ז ו"ט – כ)

ידוע מספרי המוסר שכל מה שאדם אוכל מעבר למה שהוא צריך לעבודת ה' הולך ל"ס"א וכן אחרי מותו של האדם אם אדם לא קידש את גופו באכילה ושתייה כנדרש בחינת צדיק אוכל לשבע נפשו התולעים אוכלים את בשרו ניתן לראות רמז לדברים בפסוק שכן ידוע כי עולם הזה נקרא לילה עולם הבא בוקר אומר משה רבנו אל יותר ממנו איש עד בוקר היינו יש לאכול רק כדי צורכו של האדם בעולם הזה ולא יאכל אדם יותר מכפי צרכו לעבודת ה' שאם אין האדם עושה כן וירם תולעים ויבאש היינו הבשר בקבר מסריח ומעלה תולעים האוכלים את הבשר שנוצר על ידי אכילת היתר של האדם שאכל יותר מכדי צורכו לעבודת ה'

משנת הצדיק – הרה"ק יעקב גלינסקי זצוק"ל זי"ע כ"ב שבט

נולד בקרינקי שבפולין לרב אברהם צבי ולרבנית דבורה גלינסקי. למד בישיבת נובהרדוק בביאליסטוק שבראשה עמד הרב אברהם יפהן. בשנת 1941 הוגלה לסיביר עם כמאה בחורי ישיבה. במהלך המלחמה שהה גם בעיר טשקנט שבאוזבקיסטן, שם שימש כמלמד בט"ז אב תש"ה, לאחר מלחמת העולם השנייה נישא לצביה, בת חיים בנימין הלוי ברוך, חסיד ברסלב. הרב גלינסקי היה מקורב לחזון איש ולרב יעקב ישראל קנייבסקי הסטייפלר. בשנות ה-50 עמד בראש ישיבה בראש העין ופעל בקרב צעירי העדה התימנית. בשנות ה-60 עמד בראש ישיבת נובהרדוק-חדרה, יחד עם הרב אלחנן פרלמוטר, אף הוא חניך נובהרדוק. לאחר סגירת ישיבת נובהרדוק הקים רשת כוללים לאברכים, בשם 'מרגניא דאברהם', שלה סניפים בירושלים, מודיעין עילית ובית שמש. מוסדותיו מנוהלים על פי צוואתו, על ידי בנו הרב אלימלך ונכדו הרב אבא צבי גלינסקי. רבי יעקב נהג לפקוד יישובי עולים ולדרוש בפניהם. הוא הרבה לתבל את דבריו בסיפורים מלימודיו בישיבת נובהרדוק. משלים ואמרות כגון שלו משמשים דרשנים אחרים. בין השנים תשע"א-תשע"ג הוציא הסופר הרב שלום מאיר ולך את סדרת הספרים "והגדת" על חמישה חומשי תורה ומועדי השנה, הכוללת דרשות, סיפורים ומשלים מהרב גלינסקי. דרשותיו ופירושי משולבים גם בסדרת הספרים "להגיד". סיפר הרב יעקב גלינסקי זצ"ל. כיתתי את רגלי בארה"ב כדי להתרים גביר נודע למען צדקה והחזקת תורה. הודיע לי: "בעל הבית איננו". שאלתי: "מתי יהיה?". אמרו לי: "בעוד כמה שעות". בינתיים היו בידי עוד כמה כתובות, וכעבור מספר שעות שבת לביתו. בתשובה לשאלתי אמרו לי: "בעל הבית התאחר, לא נמצא בבית". שאלתי: "מתי יהיה? משכו בכתיבהם. לא יודעים". מצאתי תא טלפון סמוך וטלפנתי לביתו... אמרתי: יש לי הודעה קצרה עבורו. והנה הפלא ופלא, הוא בבית. קולו נשמע: "הלו...?" אמרתי: על פי דין, חייב אני לבקש מכם מחילה. אנא סילחו לי. תמה בעל הבית: "מחילה! על מה עלי למחול?" הסברתי: כשהבנתי שאמרתם לבני הבית להודיע לי שאינכם בבית, חשדתי אתכם בדבר שקר, עכשיו הבנתי שחשדתי בכשרים. כי בעל הבית באמת אינו בבית. לא אתם בעל הבית, לא אתם הקובעים והמחליטים. לדאבון הלב, אתם מאלו שהם ברשות לבם (כ"ר ל"ד י). והיצר הרע הוא הבעלים האמתיים. והריני מבקש מחילה שחשדתי בכם בשקר...

עוד סיפר הרב לפני כמה שנים תקף אותי הידיק, התנהל באוזן ומאן לעזוב. טיפלו בי במסירות, אבל בלי תוצאות. יום אחד ניגש אלי הפרופסור: "הרב גלינסקי, נכון שכתוב בגמרא 'שלכם': טוב שברופאים לגיהנום?" כמה כעסתי על ההתבטאות "בגמרא שלכם", לכם ולא לו. עניתי: "נכון, אבל במה זה נוגע אליך. תביא את הטוב שברופאים, ואסביר לו." דוקא הבין: "אתה ודאי כועס שלא הצלחנו לרפא אותך, יש דברים שאינם בדיעבד." לזה התכוונתי. אמרתי: "אתה, לא תהיה בגיהנום. כי הטוב שברופאים הוא זה שחושב שהכל בשליטתו לכן מקומו בגיהנום!" הכלל, באחד הטיפולים הוא חיטט באוזן, מה אומר, ייסורי תופת! בצד ישב המתמחה, עקב אחרי הטיפול. כשהסתיים, אמר: "הרב גלינסקי, אתה לא הראשון שעובר טיפול זה, אבל כולם זועקים ועוקות מחרישות אוזניים. אתה היחיד שלא צעק!" אמרתי לי: "הם צעקו, כדי שאתה תשמע, והפרופסור ישמע – זה עור להם? ודאי שלא! אבל אני צעקתי ועוד אין צעקתי! אבל לא צעקה שאתם שומעים, אין לי עניין בשמיעתכם. יש צעקה בבחינת "צעק ליכם אל ה'" (איכה ב, יח). והוא שומע, ויכול לעזור, ומקוה שיעזור "למחרת הגיע לבקרני אדם דתי, לא מוכר. הציג עצמו: הוא שכנו של אותו רופא, בפתח תקוה. הרופא סיפר לו בהתפעלות על החולה שצעק בליבו, שיוע אל ה', והוא בא להכיר אותי. אמרתי לו: "תראה, אני אחזור בעוד כמה ימים לביתי, לא אראה עוד את הרופא. אתה שכן שלו. ואם הוא אוסיף לך, הרי זה משום שהתערער בו זיק חבי וכו'. תציע לו שילמד אתך שעה בשבוע, תלבה את הזיק, שיתלהב ויאיר והרופא כיום שומר תורה ומצוות

כשבא הגה"צ רבי אברהם יפהן זצ"ל לארץ ישראל הלך עמו הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל במוצאי שבת לבקר בביתו של הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי הסטייפלער זצ"ל. הם מצאו אותו באמצע סעודת מלוה מלכה ומה היתה סעודתו מעט חלה שנשארה משבת, זנב דג מלוח וכוס מים... חיך רבי אברהם ואמר: אותו הסטייפלער מלפני שלושים שנה (בנובהרדוק) ללא שום שינוי. אותה גמרא, אותה סעודה דלה, אותה התמודה. אמר על כך רבי יעקב. כך נהגו הצדיקים, לא משנים ולא מחליפים. לא שואפים להרחיב ולשנות ולשפץ... הוא שאומרים אחר ברכת המנוח: "הרחמן הוא ישלח ברכה מרובה – בבית הזה! אמנם ברכה מרובה, אבל בבית הזה. שלא תסתחרר עלינו דעתנו משפע הברכה ונרצה להחליף את הדירה, ואפילו לא את "שולחן זה שאכלנו עליו", שאפילו ריהוט לא נרצה להחליף.

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

אמרי מהרי"ן – הרה"ק רבי יעקב נפתלי ב"ר יצחק איזנברג מסאמבאר זצוק"ל זי"ע

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקָטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנִסְנוּ הַיֵּלֶךְ בְּתוֹרַתִי אִם לֹא" (ט"ז, ד')
"ולפרש סוף המקרא למען אנסנו הילך בתורתנו אם לא יראה בנקדים מאמרם ז"ל והנה טוב מאד זה יצה"ר והוא דאילולי יצה"ר ה' האדם מוכרח לעבודת קונו ולא ה' לו בחירה ובטל שכר ועונש כמאמרם ז"ל לפי זה אילו נתן הקב"ה המן בזכות ישראל וכשישראל חטאו ה' נפסוק זאת היתה מוכרחת להן לעבודת הבורא ובטלה הבחירה לזאת נתן המן בזכות משה דאף אם יחטאו ישראל לא יפסק השפע בזכות משה והבחירה בידם חפשיות ובוזה יתראה ויתגלה טוב לבבם שמוסרין נפשם ומכניעים יצרם לעבוד קונם ויזכה לשכר בזה ובבא וזהו למען אנסנו הילך בתורתנו אם לא והבחירה תהי' חופשיות בידם ויתגלה טוב מצפון לבבם ובוזה יזכה לשכר הצפון

סגולה לפרנסה – פרשת המן

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהָרִן אֲמֹר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָרְבוּ לִפְנֵי ה' כִּי שָׁמַע אֶת תַּלְנִיתְכֶם (ט"ז, ט')

והרבה פעמים מוצאים כשיש בעיות בשלום בית כי בני הזוג גם מתלוננים כי הבעיות בשלום בית נגרמו מקשיים בפרנסה על כן בא משה לאהרן שילמד את בני" כי הבעיות בשלום בית קדמו לבעיות הכלכליות והם אלו שגרמו לבעיות הכספיות ולא להיפך כי אם הבעל יכבד את אשתו והאשה תכבד את הבעל והאמת והשלום ישכנו בבית לא יהיו בעיות בפרנסה כמו שאומרת הגמרא בבא מציעא (נ"ט, ע"א) "וא"ר חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנאמר ולאברם הטיב בעבורה והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו" כלומר כבדו את נשיכם כדי שתתעשרו

ידוע ומפורסם כי ישנה סגולה לקרוא את פרשת המן שניים מקרא ואחד תרגום כסגולה לפרנסה ונשאלת השאלה מה טמון בתוך פרשת המן שיש בה את הכוח לגרום שליחודי תהיה בעז"ה פרנסה וברור העניין כי פרשת המן מלמדת את היהודי להאמין כי פרנסה משמים ויש בידי הקב"ה הרבה דרכים לפרנס את האדם גם אם צריך להוריד לו מן משמים וע"י אמונה זו זוכים לפרנסה בשפע אך ניתן לראות בס"ד עניין נוסף הנרמז בפרשה זו שכן אנו מוצאים בתחילת פרשת המן כי משה פונה אל אהרן שהוא זה שיאמר לעדת ישראל שיקרבו לפני ה' כי ה' שמע את תלנתיכם ונשאלת השאלה מדוע שלח משה את אהרן להגיד דברים אלו אלא ניתן לתרץ כי ידוע שאהרן היה עושה שלום בית בין איש לאשתו